

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101401

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 21-11-2023

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ від 06 грудня 2023 № 314
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

- Гринь Дмитро Володимирович
- Dmytro V. Gryn

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: право

Дата захисту: 16-11-2023

Спеціальність за освітою: Правоохоронна діяльність

Місце роботи здобувача: Гринь Дмитро Володимирович

Код за ЄДРПОУ: 2906510838

Місцезнаходження: вул. Ахієзерів, 6, XI, XII, Харків, Харківський р-н., 61038, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 2023-13 ID2345

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.63.59

Тема дисертації:

1. Медіація як альтернатива вирішення індивідуальних трудових спорів.
2. Mediation as an alternative to solving individual labor disputes.

Реферат:

1. Дисертацію присвячено питанням визначення особливостей та видів конфліктів у трудових відносинах, аналізу поняття, видів та принципів медіації як форми альтернативного вирішення індивідуальних трудових спорів, історичним передумовам виникнення медіації в зарубіжному та вітчизняному аспектах, місцю медіації в системі альтернативних способів вирішення індивідуальних трудових спорів, дослідженню зарубіжного досвіду застосування медіації, а також правових передумов запровадження медіації та шляхів її адаптації для врегулювання індивідуальних трудових спорів в Україні. Так, у межах даного наукового дослідження детально були проаналізовані індивідуальні та колективні трудові спори, зокрема було надано тлумачення даним категоріям, визначені їх ознаки, а також види. Відтак, вважаємо, що індивідуальний трудовий спір варто розглядати як юридичне протиріччя, котре має місце між працівником (потенційним,

дійсним чи колишнім) та роботодавцем з приводу укладення, виконання та розірвання трудового договору, дотримання норм трудового законодавства та вимог локальних нормативно-правових актів підприємства, установи чи організації. У свою чергу, колективний трудовий спір – це сукупність неврегульованих розбіжностей сторін колективних відносин з приводу встановлення і зміни соціально-економічних умов праці, ведення колективних переговорів, укладення, зміни і виконання колективних трудових договорів і колективних угод, а також розбіжності, що стосуються економічних, соціальних і культурних інтересів працівників, які виникли на різних рівнях між соціальними партнерами. Як індивідуальні, так і колективні трудові спори характеризуються особливим ознаками та класифікуються за диференційованими підходами. Запропоновано поділяти трудові спори за такими критеріями: 1) залежно від предмету (спори, які виникають з приводу застосування та реалізації законодавства про працю; спори, які виникають із самих підстав зміни умов праці; спори, що виникають з приводу компенсації моральної та матеріальної шкоди); 2) залежно від порядку вирішення спорів (ті, що вирішуються у судовому та позасудовому порядку); 3) залежно від рушійної сили виникнення трудового спору (трудова спори про права, трудові спори про інтереси); 4) за суб'єктами, що безпосередньо є учасниками конфліктних відносин (індивідуальні та колективні трудові спори). Автором детально були проаналізовані альтернативні способи вирішення спорів. Зазначається, що правова категорія «альтернативний спосіб вирішення спору» не знайшла свого нормативного закріплення у межах національного законодавства. Дослідивши як національні, так і міжнародні підходи до аналізу даної категорії було запропоновано розуміти дані способи вирішення спору як позаюрисдикційні форми врегулювання юридичних конфліктів, що являють собою сукупність засобів за допомогою яких усуваються суперечності між сторонами, здійснюється розв'язання спору шляхом примирення із залученням третьої незалежної особи – посередника, відбувається мінімізація грошових та часових витрат, а також негативних наслідків для учасників конфлікту. Джерела альтернативних способів врегулювання спору були визначені як зовнішні форми закріплення правової норми, що надають останній об'єктивного виразу, а відтак і гнучкості її практичного застосування. Нормативні джерела було запропоновано класифікувати на національні та міжнародні. Особлива увага в даній роботі була приділена медіації як альтернативній формі вирішення спорів. У межах процедури врегулювання індивідуальних трудових спорів медіацію запропоновано тлумачити як позасудову форму вирішення індивідуального трудового спору, при якому незалежна третя сторона (медіатор) допомагає конфліктуючим сторонам знайти консенсус шляхом гнучкої процедури – переговорів, що відбуваються за взаємної згоди сторін з урахуванням принципів добровільності, нейтральності, незалежності та неупередженості медіатора, самовизначення та рівності прав сторін. У межах даного дослідження було проведено порівняльний аналіз з іншими альтернативними способами вирішення спорів, зокрема з переговорами, арбітражем та третейським розглядом, а також визначено як медіація співвідноситься із врегулюванням спору за участю судді. Доведено, що хоча врегулювання спору за участю судді, яке часто в літературі називається «судовою медіацією» такою не являється і хоча медіація й врегулювання мають спільні риси, але це абсолютно різні процедури й ототожнювати або вважати врегулювання підвидом медіації недоцільно. Медіація здійснюється із обов'язковим дотриманням принципів її проведення. Запропоновано запозичити досвід Республіки Польща і закріпити в чинному Законі України «Про медіацію» ще один принцип, а саме: «право медіатора на винагороду» тим самим наголосивши, що послуги медіатора – це послуги платного характеру, а медіатор як представник незалежної професії повинен бути впевнений в отриманні винагороди за сприяння конфліктуючим сторонам у пошуку консенсусу.

2. The dissertation is devoted to the issues of determining the features and types of conflicts in labor relations, analyzing the concept, types and principles of mediation as a form of alternative resolution of individual labor disputes, the historical prerequisites for the emergence of mediation in foreign and domestic aspects, the place of mediation in the system of alternative ways of resolving individual labor disputes, the study of foreign experience in the application of mediation, as well as legal prerequisites for the introduction of mediation and ways of its adaptation for the settlement of individual labor disputes in Ukraine. Thus, within the scope of this scientific study, individual and collective labor disputes were analyzed in detail, in particular, an interpretation was given to these categories, their signs and types were determined. Therefore, we believe that an individual labor dispute should be

considered as a legal conflict that takes place between an employee (potential, current or former) and an employer regarding the conclusion, execution and termination of an employment contract, compliance with the norms of labor legislation and the requirements of local normative legal acts of the enterprise, institutions or organizations. In turn, a collective labor dispute is a set of unresolved disagreements of the parties to collective relations regarding the establishment and change of socio-economic working conditions, conducting collective negotiations, concluding, changing and implementing collective labor agreements and collective agreements, as well as disagreements concerning economic, social and cultural interests of employees that arose at different levels between social partners. Both individual and collective labor disputes are characterized by special features and are classified according to differentiated approaches. It is proposed to divide labor disputes according to the following criteria: 1) depending on the subject matter (disputes arising from the application and implementation of labor legislation; disputes arising from the very reasons for changing working conditions; disputes arising from compensation for moral and material damage); 2) depending on the procedure for resolving disputes (those resolved in court and out of court); 3) depending on the driving force behind the emergence of a labor dispute (labor disputes about rights, labor disputes about interests); 4) by subjects that are directly involved in conflict relations (individual and collective labor disputes). The author analyzed in detail alternative ways of resolving disputes. It is noted that the legal category "alternative method of dispute resolution" has not found its normative consolidation within the limits of national legislation. Having studied both national and international approaches to the analysis of this category, it was proposed to understand these methods of dispute resolution as extrajudicial forms of legal conflict resolution, which represent a set of means by which conflicts between the parties are eliminated, the dispute is resolved through reconciliation with the involvement of a third independent mediator, money and time costs are minimized, as well as negative consequences for the participants in the conflict. Sources of alternative methods of dispute settlement were defined as external forms of consolidation of the legal norm, which provide the latter with an objective expression, and therefore the flexibility of its practical application. Normative sources were proposed to be classified into national and international. Of course, special attention was paid in this work to mediation as an alternative form of dispute resolution. Within the framework of the procedure for the settlement of individual labor disputes, mediation is proposed to be interpreted as an out-of-court form of solving an individual labor dispute in which an independent third party (mediator) helps conflicting parties to find a consensus through a flexible procedure – negotiations that take place with the mutual consent of the parties, taking into account the principles of voluntariness, neutrality, independence and impartiality of the mediator, self-determination and equality of rights of the parties. Within the framework of this study, a comparative analysis was conducted with other alternative methods of dispute resolution, in particular, with negotiations, arbitration and arbitration, and it was also determined how mediation correlates with dispute settlement with the participation of a judge. It is proved that although the settlement of a dispute with the participation of a judge, which is often called "judicial mediation" in the literature, is not such, and although mediation and settlement have common features, they are completely different procedures and it is inappropriate to identify or consider settlement as a subtype of mediation.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Гринь Д. В. Місце медіації в системі альтернативних способів вирішення трудових спорів. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО//Б. 2021. Вип. 68. С. 91–95.
- 2. Гринь Д. В. Медіація як альтернатива вирішення індивідуальних трудових спорів в Україні: сутність, засади, переваги. Соціальне право//Б. 2021. № 4. С. 136–143.
- 3. Grin D. V. Historical prerequisites of the emergence of the mediation institute for settlement of individual labor disputes in Ukraine. The scientific heritage. 2022. N 94(94). P. 47–50.
- 4. Гринь Д. В. Медіація як один із альтернативних способів вирішення індивідуальних трудових спорів: досвід зарубіжних країн. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО//Б. 2022. Вип. 72. Ч. 2. С. 15–19.
- 5. Гринь Д. В. Медіація як альтернативний спосіб вирішення індивідуальних трудових спорів: сьогодення. Правове забезпечення соціальної безпеки в умовах євроінтеграційних процесів: тези допов. учасн. III Міжн. наук.-практ. конф. (м. Київ, 26 листопада 2021 р.) / за ред. М. І. Іншина, М. Б. Мельник. Київ : ФОП Маслаков, 2021. С. 127–128.
- 6. Гринь Д. В. Передумови виникнення медіації: зарубіжний та вітчизняний аспекти. Актуальні проблеми приватного та публічного права: матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. присвяченої 93-річчю з дня народження члена-кореспондента НАПрН України, академіка Міжнародної кадрової академії, Заслуженого діяча науки України, доктора юридичних наук, професора Процевського О.І. (м. Харків, 21 трав. 2022 р.). Харків : ТОВ «Видавництво Точка»; ТОВ «Друкарня Мадрид», 2022. С. 102–104.
- 7. Гринь Д. В. Щодо основоположних засад застосування медіації при вирішенні трудових спорів. Правові виклики сучасності: законодавче реагування на геополітичні й історичні проблеми : матеріали III міжнар. наук.-практ. онлайн конф. (м. Чернівці, 6 груд. 2022 р.) / [редкол.: Н.Д. Гетьманцева (голова), О.В. Кіріяк (відпов. секр.) та ін.]. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. С. 239–241.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0111U000960

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ярошенко Олег Миколайович
2. Oleg N. Yaroshenko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9022-4726

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Амелічева Лілія Петрівна

2. Liliia P. Amelicheva

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0526-5393

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чанишева Галія Інсафівна

2. Galiya I. Chanysheva

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1852-8068

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 20933314

Місцезнаходження: Фонтанська дорога, буд. 23, Одеса, 65009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Луценко Олена Євгенівна

2. Olena Y. Lutsenko

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9357-8546

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Швець (Галкіна) Наталія Миколаївна

2. Nataliia M. Shvets (Halkina)

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9899-196X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Середа Олена Григорівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Середа Олена Григорівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лейба Людмила Василівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна